شینجیاڭغا باعىتتامالى كومەكتەسۇ: بارلىق گۇل شەشەك اتىپ، كوكتەم شۇاعىنا شومدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

بۇگىنگى وزگەرىستەر جوننىدە پاڭ فەي: "مۇنداي جاقسى تۇرمىسقا كەنەلۇمىزدى پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ قامقورلىعنان، بۇكىل ەلىمىزدەگى ۋ ۇلت حالقىنىڭ قولداپ ـ قۋاتتاۋىنان، شینجیاڭغا كومەكتەسكەن ولكەلەر مەن قالالاردىڭ قالتقىسز كومەگىنەن بولە قاراۋعا بولمايدى"، ـ دەدى اسەرلى سەزىمەمەن.

بارلىق ىستە حالىق تۇرمىسىن ماڭىزدى ورىنعا قويۋ كەرەك. مەملەكەتتىڭ ۋبىر تۇتاس ورنالاستىرۋى، شینجیاڭغا كومەكتەسۇشى كۇشتەردى بىرىكتىرۋ، اۋتونومیالى رایونىڭ باتىل تياناقتاندىرۋى ۋ ۇلت بۇقاراسىنىڭ قینىشسلىعىن شەشتىن، ناقتى ىستەر تىندىراتىن، باقىت جاراتاتىن بىرىككەن كۇش بولىپ توعىستى.

حالىق تۇرمىسىن الدىمەن ويلاستىرۋ ـــ جاڭا كەزەكتى شینجیاڭغا باعىتتامالى كومەكتەسۇ قىزمەتىنىڭ شعار تۇينىنە جانە تابان تىرەر تيانا ـ عنا اينالدى. ورتالقتىڭ شینجیاڭ قىزمەتى جوننىدەگى 2 ـ رەتكى اڭگىمە ماجلىسىنەن بەرى، شینجیاڭغا كومەكتەسۇ نىساندارىنان 7527سى ارت ـ ارتىنان اتقارىلدى، شینجیاڭغا كومەككە بەرىلگەن قارجى 67 ميلليارد 590 ميلليون يۋانعا جەتتى. حالىق تۇرمىسىنا تيىمدىلىك جاساۋ، نەگىزدى نعايتۋ، جۇمىستاندىرۋدى جەبەۋ نساندارى تياناقتانىپ، تامىر تارتىپ، شینجیاڭنىڭ ەكونومیكالىق، قوعامدىق دامۋىنا قۇدىرەتتى قوزعاۋشى كۇش جانە ومىرشەڭ دىك كۇش باعىشتادى.

"شینجیاڭغا باعىتتامالى كومەكتەسۇ بۇقارانىڭ شىنايى قالاۋىنان شىقتى!". ۇلۇقشات اۋدانى قىزىلوي اۋىلى ءانجۇمان قىستاعى تۇرعىندار كومیتەتىنىڭ ەڭگەرۋشىسى تۇردالى قاسەن قىستاقتا جول جاقسارىپ، سەلبەستىك كووپەراتيۋى قۇرىلىپ، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ جۇمىسقا ورنالاسۋ ورايى كوبەيىپ، اۋقاتتانۋ ءۇرىسىنىڭ كەڭەيگەندىگىن، اۋىلداستاردىڭ پارتيا ورتالىق كومیتەتىنە شىن جۇرەكتەن العىس ايتاتىندىعىن، شینجیاڭغا باعىتتامالى كومەكتەسەتىن ولكەلەر مەن قالالارعا العىس ايتاتىندىعىن ءبىلدىردى.

■ كاسىپ سالاسىنىڭ تياناق تابۋى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ ونىمدىلىگىن كورنەكتىلەندىردى

"زاۋود ءۇيىمىنىڭ قارىسىندا عانا، قاسىندا بالاباقشا بار. ءار كۇنى تاڭەرتەڭ الدىمەن بالامدى بالاباقشاعا اپارىپ، ونان سوڭ زاۋودقا قىزمەتكە بارامىن، اي سايىن تۇراقتى ەڭبەكاقىم بار، وتباسىم مەن قىزمەتىمدى تەڭ الىپ كەلەمىن". كونەشار اۋدانى وعۇساق قالاشىعى تومەنگى وعۇساق قىستاعىنىڭ تۇرعىنى تۇنيساگۇل عوپۇر: "زاۋودقا كىرىپ ىستەگەننەن بەرى وتباسىمنىڭ تۇرمىسى جاقسارىپ قالدى"، ـ دەدى.

5 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى ءتىلشى تۇنيساگۇل مەن قىستاقتاعى 100 نەشە ايەل جۇمىسشىنىڭ تىگىن ماشينالارىنىڭ الدىنا وتىرىپ الىپ، ينە ساباقتاپ، تىگىس جاتقىزىپ، كيىم تىگىپ جاتقاندىعىن، قيىمدارىنا كوز ىلەسپەيتىندىگىن، تىگىن ماشينالارىنىڭ توقتاۋسىز جۇمىس ىستەپ جاتقاندىعىن كوردى.

"ءجۇرىڭىز، مەنىڭ جاڭا ءۇيىمدى كوردىڭىز!". زاۋود قاقپاسىنان شعىپ جولدى كەسىپ وتە بەرە تۇنيساگۇلدىڭ جانعا جايلى اۋلاسىنا كەز بولدىق. قوناق بولمەسىنە سۇداي جاڭا سافا قويىلىپتى، ونى ءوزىنىڭ ەڭبەكاقىسىنا ساتىپ الىپ-تى. "مەن تاعى اقشا جيىپ، جاڭا جيھازدار ساتىپ الىپ، ءۇيىمدى جايناتا تۇسەمىن!"، ـ دەدى تۇنيساگۇل.

"جۇمىستاندىرۋ ويداعىداي بولماسا، حالىق تۇرمىسى تۇبەگەيلى جاقسارمايدى"، ـ دەدى قاشقار ايماقتىق پارتكومنىڭ ورىنباسار شۇجيىي، گۇاڭدۇڭ ولكەسىنىڭ شینجیاڭغا باعىتتامالى كومەكتەسۇ الدىڭعى شەپ قولباسشىلىق شتابىنىڭ باس قولباسشىسى حى يۇي.

ورتالقتىڭ شینجیاڭ قىزمەتى جوننىدەگى 2 ـ رەتكى اڭگىمە ماجلىسىنەن بەرى، ساۋداگەر شارپ، قارجى باۋراۋ، كاسىپ سالاسىن دامىتۋ ـــ شینجیاڭغا باعىتتامالى كومەكتەسۇ قىزمەتىنىڭ كۇش سالۋ تۇينىنە اينالدى. شینجیاڭغا كومەكتەسۇشى ءارقايسى ولكە، قالالار جاڭا ءادىس، ناقتى شارا اتقارىپ، ارتىقشىلىقتارىن ساۋلەلەندىرىپ، وزدەرىنىڭ ەرەكشەلىكتەرىن ايگىلەپ، توقماشىلىق، جەڭىل ونەركاسىپ، ەلەكترونداق ينەفورماتسيا سىندى كاسىپ سالالارى كومەك قابىلدايتىن ورىندارعا بىركەس ـ تىركەس تابان تىرەدى. شینجیاڭغا كومەكتەسەتىن كوپتەگەن ولكەلەردىڭ، قالالاردىڭ كاسىپورىندارى شینجیاڭغا كەلىپ، ءار ۇلت جۇرتشىلىعىنىڭ جۇمىستانۋىنا تۇرتكى بولۋمەن قاتار، وزدەرىنىڭ دامۋ ورايىن دا قاراستىردى.

قىسقا عانا 5 جىلدا شینجیاڭغا باعىتتامالى كومەكتەسەتىن ولكە، قالالار كاسىپ سالاسى ارقىلى جۇمىستانۋدى جەبەۋ ءۇشىن شینجیاڭغا كومەكتەسۋگە 14 ميلليارد 280 ميلليون يۋان قارجى ورنالاستىرىپ، ءتۇرلى كاسىپ سالاسى باقشا قۇرىلىسىنا قولداۋ كورسەتىپ، ارتىق ەڭبەككۇشتەن 200 مىڭ ادام ـ رەت جۇمىسقا قابىلدادى.

كاسىپ سالاسى ارقىلى شینجیاڭغا كومەكتەسۋدە كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ قىزمەتىن "بالىق بەرۋ"دەن "بالىق اۋلاۋدى ۇيرەتۋ"گە قاراي ويستىرىپ، كومەككە يە بولعان ورندارىدى ءتىپتى دە ويداعىداي "قان جاساۋ" يقۇاتىنا جانە ءتىپتى دە زور دامۋ كومەسكى كۇشىنە يە ەتىپ قانا قالماستان، تيانشاننىڭ تۇستىگى مەن تەرىستىگىندەگى ءار ۇلت بۇقاراسىنا ۇلى وتان شاڭىراعىنىڭ جىلۋىن سەزىندىردى.

■ اقىل ـ پاراسات ارقىلى شینجیاڭغا كومەكتەسۋ دامۋ تەبىنىن ارتتىردى

"شاڭحايدان شینجیاڭغا كومەككە كەلگەن شیاگەرلەردىڭ باستاۋىندا، شیاحانامىز كوپ ءتۇرلى تەحنيكادا ناتيجە جاراتتى"، ـ دەدى 5 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى قاشقار ايماقتىق 2 ـ حالىق شیاحاناسى پارتكومنىڭ شۇجيى تاڭ شینجیاڭ تەبىرەنە سويلەپ، "شاڭحايدىڭ قالتقىسز كومەك بەرىپ، شیاحانامزدىڭ تەز دامۋىنا مۇمكىندىك جاساعاندىعىنا العىس ايتامىز".

شاڭحايداعى ءىرى شیاحانالاردىڭ شیاگەرلەرى قاشقارعا كەلگەندە، كوپ ءتۇرلى كەمەلدى تەحنيكالاردى الا كەلدى. شاڭحايدان شینجیاڭغا كومەككە كەلگەن شیاگەرلەر جەرگىلىكتى ەمدەۋ قىزمەتكەرلەرىمەن بىرگە قاشقاردىڭ كوپ كەزدەسەتىن اۋرۋلارعا دیاگنوز قويۋ، ەمدەۋ ورەسىن جوعارىلاتىپ، ءىس جۇزىندەگى ارەكەتتەرى ارقىلى ءار ۇلت بۇقاراسىنىڭ القاۋىنا يە بولدى.

شینجیاڭغا كومەككە كەلگەن شیاگەرلەردىڭ كومەگىندە قاشقار ايماقتىق 2 ـ حالىق شیاحاناسىنىڭ بۇيرەك اۋرۋلارى ءبولىمى "جابدىق بولماۋ، ادام كۇشى بولماۋ، ماماندىق تەحنيكا بولماۋ"دان قازىرگى قۇرساق پەردەسىن ءسۇزۋ تەحنيكاسىنداعى قينىشىلقتان قامال الۋعا دەيىن بۇيرەك اۋرۋلارىن ەمدەۋ دەڭگەيى زور دارەجەدە جوعارىلادى.

سونىمەن بىرگە، شینجیاڭغا كومەكتەسەتىن ولكە، قالالار وزدەرىنىڭ ساپالى بايلىقتارىنىڭ اسەر ەتۋى، جەتەكتەۋ رولى ارقىلى دارىندىلاردىڭ "ۇيىرمە ۇلگىسى"نە شینجیاڭغا كومەكتەسۋىن بەلسەندىلىكپەن اتقارىپ، كومەككە يە بولعان جەرلەردىڭ وقۋ ـ اعارتۋدان، ەمدەۋدەن قىزمەت وتەۋ قابىلەتىنىڭ تۇتاس تۇلعالى جوعارىلاۋىن جەبەدى.

2016 ـ جىلى 7 ولكە، قالا "ۇيىرمە ۇلگىسى"نە شینجیاڭغا كومەكتەسۋ ەمدەۋ دارىندىلارىنىڭ شینجیاڭغا كەلۋ قىزمەتىن ورىستەتكەنىنەن بەرى، كومەككە يە بولعان شیاحانالاردىڭ قاتىستى قالا (رایون)، اۋدانداعى مەن كومەككە يە بولعان 82 اۋدان (قالا) جۇپ قۇراۋ قاتىناسىن ورناتتى، "كولەدەنەڭ باعىتى جيەككە دەيىنگى، تىك باعىتى تۇپكە دەيىنگى" شینجیاڭغا كومەكتەسۋدىڭ كوپ ساتىلى جاڭا جاعدايى قالىپتاسىپ، شینجیاڭ مەن شىكى جەرلەردىڭ اراسىندا اۋس ـ كۇيىستى، بارىس ـ كەلىستى جەبەدى ءارى ۇلتتار ىنتىماعى گۇلىن قۇلپىرتا ءتۇستى.

شینجیاڭنىڭ دامۋداعى جۇمىساق كۇشىن جوعارىلاتۋداعى ماڭىزدى شارا. 2015 ـ جىلى بەيجىڭ قالاسى، شاڭحاي قالاسى جەكە ـ جەكە كادر دارىندىلار ارقىلى ءۇرىمجى قالاسىنا، قارامايلى قالاسىنا باعىتتامالى كومەكتەستى؛ شاندۇڭ ولكەسى، تيانجين قالاسى جەكە ـ جەكە بيگتۇان 12 ـ شىسىنا، 11 ـ شىسىنا باعىتتامالى كومەكتەسپ، كومەك العان ايماق، اۋدان سىندى ەكى دارەجەلى ورىندى جانە بيگتۇاننىڭ شى دارەجەلى كادر دارىندىلارىن شینجیاڭغا كومەكتەسۋمەن جالپىاي قامتۋدى جۇزەگە اسىردى.

ارالاسۋ، ىشتەسۋ، توعىسۋ ۇزدىكسىز تەرەڭدەپ، شینجیاڭغا كومەكتەسەتىن ولكە، قالالاردىڭ قاتىستى قالا (رایون)، اۋدانداعى مەن كومەككە يە بولعان 82 اۋدان (قالا) جۇپ قۇراۋ قاتىناسىن ورناتتى، "كولەدەنەڭ باعىتى جيەككە دەيىنگى، تىك باعىتى تۇپكە دەيىنگى" شینجیاڭغا كومەكتەسۋدىڭ كوپ ساتىلى جاڭا جاعدايى قالىپتاسىپ، شینجیاڭ مەن شىكى جەرلەردىڭ اراسىندا اۋس ـ كۇيىستى، بارىس ـ كەلىستى جەبەدى ءارى ۇلتتار ىنتىماعى گۇلىن قۇلپىرتا ءتۇستى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

امەريكا قۇراما شتاتتارىنىڭ جۇڭگو ـ امەريكا قۇراما شتاتتارى ەكونومیكا ـ ساۋدا كەڭەسى بارىسىندا بىرەسە ولاي، بىرەسە بىلاي سويلەپ، سەنىمدىلىكتە تۇرماۋدى، جۇڭگو باستان ـ ايىاق تەڭدىك، ءوزارا تىڭىمدىلىك جەتكىزۋ، سەنىمدىلىكپەن كەڭەسۋ تۇرعىسىنان جازبايدى.

اق تىستى كىتاپتا بىلاي دەلىندى: جۇڭگو مەن امەريكا قۇراما شتاتتارىنىڭ ەكونومیكا ـ ساۋدا قارىم ـ قاتىناسى ەكى ەل قارىم ـ قاتىناسىنىڭ "ورنىقتىرعىشى" جانە "ىلگەرىلەتكىشى"، ەكى ەل حالىقتارىنىڭ ءتۇبىرلى مۇددەسىنە سايادى، دۇنيەجۇزىنىڭ گۇلدەنۋىن مەن ورنىقتىلىعىنا سايادى.

اق تىستى كىتاپتا مىنالار اتاپ كورسەتىلدى: 2017 ـ جىلى جاڭا كەزەكتى امەريكا قۇراما شتاتتارى ۇكىمەتى مىندەتكە وتىرعانىنان بەرى، كەدەن باجىسىن ۇستەمەلەپ سالۋ سياقتى تاسىلدەر ارقىلى قۇقاي كورسەتىپ، نەگىزگى ساۋدا سەرىكتەرى اراسىندا ەكونومیكا ـ ساۋدا قاجالىسىن ءجيى تۇدىردى. 2018 ـ جىلى 3 ـ ايدان بەرى، امەريكا قۇراما شتاتتارى ۇكىمەتىنىڭ ءوز بەتىمەن تۇدىرعان جۇڭگو ـ امەريكا قۇراما شتاتتارى ەكونومیكا ـ ساۋدا قاجالىسىنا قاراتا، جۇڭگو پارمەندى توتەپ بەرۋ شاراسىن جولعا قويۋعا ءماجبۇر بولىپ، مەملەكەت پەن حالقتىڭ مۇددەسىن باتىل قورعادى. سونىمەن بىرگە، جۇڭگو داۋ ـ شاردى باستان ـ ايىاق تىلدەسۋ، اقىلداسۋ ارقىلى شەشۋدەي نەگىزگى تۇرعىعا تابانداى بولىپ، امەريكا قۇراما شتاتتارىمەن كوپ كەزەك ەكونومیكا ـ ساۋدا كەڭەسىن ورىستەتىپ، ەكى جاقتىڭ ەكونومیكا ـ ساۋدا قارىم ـ قاتىناسىن ورنىقتىرۋعا قۇلشىندى.

اق تىستى كىتاپتا مىنالار اتاپ كورسەتىلدى: امەريكا قۇراما شتاتتارى جۇبىردا جۇڭگوعا قاراتا كەدەن باجىسىن ۇستەمەلەپ سالۋدى جوعارىلاتىندىعىن جاريالادى، بۇل ەكى جاقتىڭ ەكونومیكا ـ ساۋدا ماسەلەسىن شەشۋگە ءتيىمسىز، جۇڭگو بۇعان توتەنشە قارسى تۇرادى، امالسىزدان بۇل جونىندە اڭىس قايتارىپ، ءوزىنىڭ زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن قورعايدى.

اق تىستى كىتاپتا بىلاي دەپ باسا دارىپتەلدى: جۇڭگونىڭ پوزيتسياسى دايەكتى، ايقىن. جۇڭگو مەن امەريكا قۇراما شتاتتارى بەرەكەلى بولسا، ەكەۋىنە دە ءتيىمدى، بەلدەسسە، ەكەۋى دە زياندالادى، سەلبەستىك ـــ ەكى جاقتىڭ بىردەن ـ ءبىر دۇرىس تالعامى. ەكى ەلدىڭ ەكونومیكا ـ ساۋدا الاۋىزدىعى مەن قاجالىسى جونىندە جۇڭگو سەلبەستىك ءتاسىلىن قولدانىپ، شەشىپ، ءوزارا تىڭىمدىلىك جەتكىزىپ تەڭ يگىلىككە كەنەلتىن كەلىسىمگە قول جەتكىزۋدى ىلگەرىلەتۋدى قالايدى. دەسەدە، سەلبەستىكتە پرينسيپ، كەڭەسۋدە تومەنگى شەك بولادى، ەلەۋلى پرينسيپتىك ماسەلەدە جۇڭگو استە شەگىنشەكتەمەيدى. ساۋدا شايقاسى جونىندە جۇڭگو ونى جۇرگىزۋدى قالامايدى، جۇرگىزۋدەن دە قورىقپايدى، قاجەتتى كەزدە جۇرگىزبەيدى امالى جوق، بۇل پوزيتسيا ەجەلدەن وزگەرمەدى.

شۇي شياۋشۇان: كوممۇنيستەر مىزعىمايدى

شىنحۇا اگەنتسىگىنىڭ 5 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى نانجيڭنەن بەرگەن حابارى (ءتىلشى چيۋ بيڭچيڭ). جياڭسۋ ولكەسى ياڭجوۋ قالاسى جياڭدۇ رايونى شياننۇي قالاشعىندا 3 ءىسكىتى، 4 بولمەلى تۇرعىن ءۇي بار، كوك ءتۇستى قاڭىلتاق كەرپىشتەن سالىنعان، قاراپايىم دا ءساندى، ۇلكەن قاقپانىڭ ماڭدايشاسىنا "شۇي شياۋشۇاننىڭ بايىرعى تۇراعى" دەپ جازىلعان. بۇل چيڭ پاتشالىعى داۋىرىندەگى تۇرعىن ءۇي، قاھارمان شۇي شياۋشۇان وسى ارادا 20 نەشە جىل وقۋ وقىعان، تۇرمىس كەشىرگەن.

شۇي شياۋشۇاننىڭ سۇرەتى
□ شىنحۇا اگەنتسىگى تاراتقان

شۇي شياۋشۇان 1916 ـ جىلى جياڭسۋدىڭ جياڭدۇندا دۇنيەگە كەلگەن. بالالىق شاعىندا تۇرمىستىڭ تاپشىلىعى سالدارىنان وقۋدان قول ۇزۋگە ءماجبۇر بولىپ، جەرگىلىكتى ءبىر اقشاحانا بارىپ شاكىرت بولادى. 1931 ـ جىلى 18 ـ قىركۇيەك وقيعاسىنان كەيىن، جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى تۇرىپ، وتاندى قۇتقارۋ ارەكەتىنە بەلسەنە ات سالىسادى. 1935 ـ جىلى ۋشيداعى گۇڭ ـ ي تەمىر زاۋودىندا بۇعالتر بولىپ، جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى تۇرىپ، وتاندى قۇتقارۋ ۇيىمى ـــ "ۋشي وقۋشىلار قوعامى"نا قاتىناسادى.

1937 ـ جىلى بۇكىل ەلدە جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى سوعىس بۇرق ەتە تۇسەدى، شۇي شياۋشۇان گۇڭ ـ ي تەمىر زاۋودىمەن بىرگە چۇڭچيڭعا كوشىپ بارىپ، وتاندى قۇتقارۋ قوعامىنىڭ جاۋاپتىسى شا چيانلىدىڭ تانىستىرۋىمەن جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسى باسشىلىق ەتكەن چۇڭچيڭ كاسىپتىك ءوزارا كومەكتەسۋ قوعامىنىڭ قيمىلىنا قاتىناسادى. 1938 ـ جىلى 5 ـ ايدا شۇي شياۋشۇان جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسىنا مۇشە بولىپ، جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسى چۇاندۇڭ ەرەكشە كوميتەتى جاستار كوميتەتىنىڭ جۇرنالى ـــ «جاستار تۇرمىسى»نىڭ رەداكسيا جانە تارالىم جۇمىسىنا جاۋاپتى بولادى. 1939 ـ جىلى كوكتەمدە جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسى چۇاندۇڭ ەرەكشە كوميتەتى جاستار كوميتەتى ۇگىت ءبولىمىنىڭ باسشىسى بولىپ تاعايىندالادى. 1940 ـ جىلى چۇڭچيڭ جاڭا قالا رايونى رايوندىق كوميتەتىنىڭ شۇجيى بولادى.

1940 ـ جىلى 4 ـ ايدا ساتقىنداردىڭ وپاسىزدىق جاساۋىمەن شۇي شياۋشۇان باقتىقا قارسى تۇتقىندالىپ، كەيىن گومينداڭ اسكەري تەكسەرۋ ـ ساناق مەكەمەسىنىڭ گۇيجوۋ شيفىڭ جازا لاگەرىنە قامالادى. تۇرمەدە جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسى قۇيىا ياچەيكاسىنىڭ ۇيىتقى مۇشەسى بولعان ول ءار رەت حاۋپ ـ قاتەر تونگەن كەزدە كوپشىلىكتى "سىن ساعاتتا ءبىز جاۋلارعا كوممۇنيستەردىڭ مىزعىمايتىندىعىن ۇعىندىرۋىمىز كەرەك" دەپ شابىتتاندىرادى.

1946 ـ جىلى 7 ـ ايدا شۇي شياۋشۇان چۇڭچيڭداعى "جۇڭگو ـ امەريكا قۇراما شتاتتارى ەرەكشە تەحنيكالىق سەلبەستىك ورنى"نىڭ 1 ـ قاماقحانالارىنا، ياعني "بايگۇڭگۇان" تۇرمەسىنە اپارىپ قامالادى. ساقتىعى ەرەكشە كۇشتى گومينداڭ اسكەري تەكسەرۋ ـ ساناق مەكەمەسىنىڭ تۇرمەسىنە ول قۇيىا ءادىس ارقىلى پارتيا مۇشەلەرىمەن بايلانىس جاساپ، تۇرمەدە ۇاقىتشا پارتيا ياچەيكاسىن قۇرادى ءارى پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۇجيى بولىپ، تۇرمەدە قۇيىا كۇرەس ۇيىمداستىرادى جانە وعان باسشىلىق ەتەدى. جاۋلار ونىڭ تۇرمەدەگى قۇيىا پارتيا ۇيىمىمەن بايلانىسىن ءۇزىپ تاستاۋ ءۇشىن، ونى ماڭگى كۇننىڭ كوزىن كورمەيتىن قاراڭعى قاپاسقا تاستايدى. جاۋلاردىڭ ياۋىزسىز ۇرىپ ـ سوعۋى، جان تۇرشىگەرلىك قينالۋى جانە قورقىتۋى مەن الداپ ـ ارباۋى الدىندا، شۇي شياۋشۇان اقيقات ءۇشىن قايىسپاي السىپ، مۇلدە باس يمەيدى، مىزعىمايدى. مىسى ابدەن قۇرىعان جاۋلار ءار ـ قاندای جازانىڭ ونى مۇلدە باس يدىرە المايتىندىعىن امالسىز مويىندايدى.

1949 ـ جىلى 11 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى چۇڭچيڭ ازات بولاردا گومينداڭ جياڭ جيەشى تۇرمەدەگى توڭگەرىسشىلەرگە قاندى قىرعىن جۇرگىزۋ جونىندە بۇيرىق تۇسىرەدى. جازا اتقارىلاردا شۇي شياۋشۇان قوس قولىن بيىك كوتەرىپ، تۇرمەدەگى جاۋىنگەر دوستارىمەن قوشتاسادى. ول كوپشىلىككە سابىرلى بەينەدە: "جەڭىسكە جەتكەننەن كەيىن، مەنىڭ پارتيانىڭ بەرگەن بارلىق تاربيەسىن ورىندا-عاندىعمدى، ءومىرىمنىڭ ەڭ سوڭعى ساتىندە دە وسىلاي ىستەگەنىمدى پارتياعا جەتكىزىڭىزدەر ..."، ـ دەيدى. وسىدان كەيىن ول ەرلىكپەن قۇربان بولادى، سول جىلى نەبارى 33 جاستا ەدى. شۇي شياۋشۇان قۇربان بولىپ 3 كۇننەن كەيىن، چۇڭچيڭ حالىقتىڭ قولىنا وتەدى. پارتيا مەن ۇكىمەت قۇربانىنىڭ سۇيەگىن جاسىل ارشامەن كومكەرىلگەن گىلىشان تاۋىنا جەرلەيدى.

چۇڭچيڭ ازات بولعانىنان كەيىن، تۇرمەدەن امان ـ ەسەن شىققان توڭگەرىسشىل قايراتكەر لو گۇاڭبين تۇرمەدەگى جولداستارىنىڭ پارتيا ۇيىمىنا دەگەن ەڭ سوڭعى تاپسىرمالارىن چۇڭچيڭ پارتيا ۇيىمىنىڭ ويراندالۋ بارىسى جانە تۇرمە حالى جونىندەگى بايانداما» دەگەن تاقىرىپتا جازىپ شىقتى، مۇندا پارتياعا قاراتا ورتاعا قويىلعان "باسشى مۇشەلەردىڭ شىرىكتەسۋىنەن ساقتانۋ"، "پارتيا ىشىندەگى تاربيەنى جانە ءىس جۇزىندەگى كۇرەس بارىسىندا شىڭدالۋدى كۇشەيتۋ"، "پارتيا مۇشەلەرىنىڭ، اسىرەسە، باسشى كادرلاردىڭ ەكونومیكا، ماحابات جانە تۇرمىستىق ستيل ماسەلەسىنە ءمان بەرۋ"، "پارتيانى جونگە سالۋ، ستيلدى وڭداۋدى قاتاڭ جۇرگىزۋ" سياقتى 8 تارماقتى "تۇرمەدەگى پىكىر" قامتىلعان. 1961 ـ جىلى لو گۇاڭبين، ياڭ ييانىنىڭ تۇرمەدە جاۋلارمەن كۇرەسۋ بارىسىنا نەگىزدەلە وتىرىپ جازىپ شىققان رومان ـــ «قىزىل جارتاس» باسپادان شىعىپ، تاراتىلادى دا، كوپ ۇزاماي ەل ـ جۇرتقا تانىلادى. رومانداعى شۇي شياۋشۇاندى نەگىزگى بەينە ەتكەن شۇي يۇنفەڭ، چي شياۋشۇان قاتارلى قاھارماندارىنىڭ نىزگى ىستەرى ۇرپاقتان ـ ۇرپاققا جالعاسقان وقىرماندارىنىڭ قۇربانداردىڭ تاپسىرماسىن ەستەرىنە بەرىك ساقتاپ، پارتيا ءىسى جولىندا قاجىماي ـ تالماي كۇرەس جۇرگىزۋگە شابىتتاندىردى.

1997 ـ جىلى 9 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى شۇي شياۋشۇاننىڭ جياڭدۇداعى بايىرعى تۇراعى جوندەلىپ، سىرتقا اشىق ۇستالدى. جاڭ ايپيڭ گەنەرال تۇراقتىڭ اتىن جازدى.

وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ شايقاسىن ىشكەرىلەي ىلگەرىلەتۋ كەرەك

(باسى 1 ـ بەتتە)

جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسىنىڭ 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى، شي جينپيڭ جولداستى ۇيىتقى ەتكەن جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتى كەدەيلەردى وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى سۇيەمەلدەۋ وسكەلەڭ ءمان بەردى. شي جينپيڭنىڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسياليزم يدەياسىنىڭ جەتەكشىلىگىندە، اۋتونومیالى رایوندىق پارتكوم وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ قىزمەتىنە وسكەلەڭ ءمان بەرىپ، قوعام ورنىقتىلىعى مەن بايلاندى تىنىشتىق باس نىسانا ەتىپ ارقاۋ ەتىپ، "ەكىدەن تارىقتىرماۋ، ءۇشتى قامتاماسىز ەتۋ"دى قاداعالاپ، نازاردى وڭتۇستىك شینجیاڭداعى 4 ايماق، وبلىستىڭ اۋىر كەدەي وڭىرلەرىنە شوعىرلاندىرىپ، ءبىر قىدىرۋ پارەندى شارالاردى شىعاردى. اسىرەسە، "وقۋشىلاردىڭ وقۋدان قول ءۇزۋىن تىزگىندەپ، وقۋ جاسىنداعى بالالار مەن جاس وسپىرىمدەردىڭ 9 جىلدىق مىندەتتى وقۋ ـ اعارتۋدى تامامداۋىنا كەپىلدىك ەتۋ"، وتباسىندا ەكونومیكالىق قينىشىلىعى بار وقۋشىلاردىڭ "كومەكتەسۋگە تيىستىلەرىنە مۇمكىندىگىنشە كومەكتەسۋ"، مەملەكەتتە ءبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ءتىل ـ جازۋ وقىتۋىن ىلگەرىلەتۋ، وقىتۋشىلار قوسىنىن تولىقتاۋ، ساپالىلاندىرۋ سياقتى جاقتارعا ناقتى كۇش سالىپ، كورنەكتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزدى. اۋتونومیالى رایوندىق پارتكوم وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ قىزمەتىنە وسكەلەڭ ءمان بەرىپ، قوعام ورنىقتىلىعى مەن بايلاندى تىنىشتىق باس نىسانا ەتىپ، "ەكىدەن تارىقتىرماۋ، ءۇشتى قامتاماسىز ەتۋ"دى قاداعالاپ، نازاردى وڭتۇستىك شینجیاڭداعى 4 ايماق، وبلىستىڭ اۋىر كەدەي وڭىرلەرىنە شوعىرلاندىرىپ، ءبىر قىدىرۋ پارەندى شارالاردى شىعاردى. اسىرەسە، "وقۋشىلاردىڭ وقۋدان قول ءۇزۋىن تىزگىندەپ، وقۋ جاسىنداعى بالالار مەن جاس وسپىرىمدەردىڭ 9 جىلدىق مىندەتتى وقۋ ـ اعارتۋدى تامامداۋىنا كەپىلدىك ەتۋ"، وتباسىندا ەكونومیكالىق قينىشىلىعى بار وقۋشىلاردىڭ "كومەكتەسۋگە تيىستىلەرىنە مۇمكىندىگىنشە كومەكتەسۋ"، مەملەكەتتە ءبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ءتىل ـ جازۋ وقىتۋىن ىلگەرىلەتۋ، وقىتۋشىلار قوسىنىن تولىقتاۋ، ساپالىلاندىرۋ سياقتى جاقتارعا ناقتى كۇش سالىپ، كورنەكتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزدى. اۋتونومیالى رایوندىق پارتكوم وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ شايقاسىن ىشكەرىلەي ىلگەرىلەتۋ كەرەك

ءۇمىت ەتەمىن.

شاۋ حۇڭ مىنانى ءبىلدىردى: 3 ـ قىركۇيەك ءىلمي قوعامى ۇزاق ۋاقىتتان بەرى وقۋ ـ اعارتۋ رەفورماسى مەن داۋىنا نازار اۋدارىپ كەلەدى، "اۋىر كەدەي وڭىرلەردەگى وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ شايقاسى" ـــ 3 ـ قىركۇيەك ءىلمي قوعامى ورتالىق كوميتەتىنىڭ بيىلعى ءتۇيىندى زەرتتەۋ تاقىرىپتارىنىڭ ءبىرى. وسى رەتكى تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ ارقىلى شینجیاڭنىڭ تاياۋ جىلداردان بەرگى وقۋ ـ اعارتۋ ىستەرىنىڭ جەدەل، اقاۋسىز داۋىن ىلگەرىلەتۋ جاعىنداعى تاماشا تاجىريبەلەرىن، جاقسى ادىستەرىن قورىتىندىلاپ، جالپىلاستىرىپ، شینجیاڭدا، اسىرەسە، وڭتۇستىك شینجیاڭدا كەدەيلەردى وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى سۇيەمەلدەۋ جاعىندا ورىن تەۋىپ وتىرعان شەكتەمەلىك سىياتقا يە ماسەلەلەردى ءداپ باسىپ تاۋىپ، 3 ـ قىركۇيەك ءىلمي قوعامىنىڭ ءوز ابزالدىعىن اناعۇرلىم ساۋلەلەندىرىپ، جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتىنە بەلسەنە اقىل ـ كەڭەس بەرىپ، شینجیاڭنىڭ جەرگىلىكتى ورىننىڭ ءىس جۇزىندەگى جاعدايىنا نەگىزدەلە وتىرىپ مەملەكەتتىڭ قاتىستى ساياساتتارىن تياناقتاندىرۋىنا كومەكتەسىپ، شینجیاڭنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە دەر كەزىندە قول جەتكىزۋگە شىنايى كەپىلدىك ەتۋىمىز كەرەك.

ماجلىستە اۋتونومیالى رایوندىق وقۋ ـ اعارتۋ مەكەمەسىنىڭ، داۋىن ـ رەفورما كوميتەتىنىڭ، قالا زىنا مەكەمەسىنىڭ، ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەكەمەسىنىڭ قاتىستى جاۋاپتى جولداستارى اۋىس ـ كۇيىس جاساپ سوزگە شىقتى.

اۋتونومیالى رایوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ورىنباسار ءتوراعاسى ءمۇتاللىپ وبۇل اڭگىمە ءماجلىستى باسقاردى.

مەكەن ـ جايىمىز: ءۇرىمجى قالاسى ياڭزىجياڭ كوشەسى 1 ـ ءنومىرلى اۋلا، پوچتا ءنومىرى: 830051، E-mail: hwtlz@xjdaily.com، فاكس: 5593305 ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان